

vraagstukken belangstellen en dat hij alleen de proefnemingen op juridisch-psychologisch gebied, onder toezicht van een jurist gedaan, heeft beoordeeld".

En het *Tijdschrift*, waar PINKHOF gezag heeft, weigert dit stukje op te nemen, en ontnemt dus aan een beschuldigde het recht van verdediging voor het forum, waar hij is aangeklaagd.

Indien ik mijn zooveel ouderen collega PINKHOF een raad mocht geven, dan zou het deze zijn: Keer in uw eigen persoonlijkheid van bekwaam geneesheer terug, en bedenk, dat de erkenning van een „error diagnosecs" nog altijd geldt als een der beste kenmerken van wetenschappelijken ernst.

Heerlen, Mei 1922.

C. MEULEMAN.

II.

De redactie heeft het verweer van den president der rechtbank niet geplaatst, omdat *ieder* daaruit zou hebben gelezen, dat hij *geen* president van de rechtbank was (ik had, gelijk hij schreef, de kwaliteit onjuist vermeld). De redactie meende dus, dat behalve deze ook nog een advocaat te Maastricht een attest had gegeven, wien mijn stukje niet raakte en wiens onnoodig verweer dus niet in het *Tijdschrift* thuis behoorde. Wat nu de president geattesteerd heeft, doet er niet toe. OTTO-OTTO liet het den redacteur van den *Limburger Koerier* lezen, en voor dezen was het een attest ten gunste van OTTO-OTTO, afkomstig van den *president der rechtbank*. Deze had moeten inzien, dat het *publiek* het zóó begrijpt, al richt de attestator zich alleen tot rechtsgeleerden.

Ieder kind weet wel, dat de president het attest niet als rechter had afgegeven (hoe zou dat ook kunnen?), maar hij had het als rechter moeten *laten*. Een jurist kan juristen nog wel bereiken zonder iemand als OTTO-OTTO — tegen wien thans te Rotterdam proces-verbaal is opgemaakt — als middelaar te gebruiken.

PINKHOF.

OFFICIEELE WETENSCHAP?

SIEGENBEEK VAN HEUKELOM spreekt van officieele wetenschap. Het komt mij voor, dat het gebruik van dezen term door een geneesheer in een geneeskundig tijdschrift niet onweersproken mag blijven. Onze wetenschap is evenmin officieel als eenige andere natuurwetenschap, althans zoolang de natuur niet officieel is. Officieel is slechts onze bevoegdheid om de geneeskunde uit te oefenen. In een land, waar de wet eischt, dat ons geen margarine voor boter wordt verkocht, ook al zou er wel eens een eigenwijze mijnheer zijn, die beweerde, dat beide artikelen hetzelfde zijn, en waar ieder verstandig mensch meent, dat aan een autobestuurder geen rijbewijs moest worden uitgereikt, zonder dat hij had bewezen eenigszins te weten wat een auto is, ook al zou een versch geïmporteerde Papoea beweren, dat hij het zoo wel kan, daar moet de wet ook eischen, dat degenen aan wie toegestaan wordt het lichamelijk heil der menschen te verzorgen, eenigermate toonen, dat zij weten wat een menselijk lichaam is. Wie dat inzielt, is geen idioot. Niet idioot maar waanwijs is de rechter of burgemeester, die meent te kunnen beoordeelen, wat een arts of een kwakzalver doet of niet doet. Maar wat te zeggen van een arts, die zonder kritisch onderzoek naar of wetenschappelijke toetsing van de bekwaamheden van een kwakzalver dezen in bescherming neemt en nog wel in een geneeskundig wetenschappelijk tijdschrift?

Velsen, 10 Mei 1922.

Y. HANNEMAN.

DE BEHANDELING DER DEMENTIA PARALYTICA MET MALARIA-ENTING.

Als een voorloopig antwoord op de vragen van FABER, het volgende:

Tot nu toe zijn hier 11 patiënten geënt. Daarvan zijn er 6 na 1 gr. chinine afebril geworden; een werd het na $\frac{3}{4}$ gr.. Twee patiënten bleven nog koorts houden; den een moest nog 1 gr., den ander nog 2 gr. chinine toegediend worden. Er zijn

ons geen recidieven bekend geworden; ook de ontslagen patiënten zijn onder geneeskundige contrôle gebleven. Twee der patiënten zijn na heftige koortsaanvallen, zonder dat zij eenig geneesmiddel hebben gekregen, afebriel geworden. Een heeft nog steeds weinig plasmodiën, geen gameten, in zijn bloed. Met zijn bloed zijn, sinds hij zonder koorts is, herhaaldelijk met goed gevolg entingen verricht. Bij den anderen patiënt zijn ook geen plasmodiën meer in het bloed te vinden. De meeste der hier gemaakte praeparaten zijn ook door dr. P. C. KORTEWEG onderzocht.

Het is onwaarschijnlijk, dat het koude jaargetijde de oorzaak is van het uitblijven van recidieven. KIRSCHNER bericht, dat de gevallen van WAGNER—JAUREGG gedurende bijna twee jaar vrij van recidief waren gebleven en dat ook de gewoonlijk daarvoor gebruikte prikkels geen recidief konden verwekken. Deze patiënten hadden echter meer chinine gekregen. Wij zullen hier nauwkeurig op recidieven blijven letten.

Is het niet mogelijk, dat voor de verschillen der malaria de andere bodem is aansprakelijk te stellen, dat de spirochaeten der paralytici de plasmodiën helpen verzwakken en dooden?

Santpoort, 14 Mei 1922.

A. GANS.

RAPPORTEN VOOR DE RADEN VAN ARBEID.

Gaarne zou ik iets opmerken naar aanleiding van hetgeen over dit onderwerp voorkomt in het vorig *Tijdschrift*-nummer, in het bijzonder naar aanleiding van 2 zinnen daaruit.

1°. (bldz. 1945) „Bij een uitgebreid onderzoek voor den Raad van Arbeid overeenkomende met een groote keuring voor een levensverzekeringmaatschappij. . . vraagt de Raad bovendien nog een afzonderlijk geargumenteed rapport”.

2°. (bldz. 1946) „De afzonderlijke, geargumenteerde rapporten vormen vaak het moeilijkste deel van het werk van den keurenden en adviseerenden arts en moeten zeker afzonderlijk gehonoreerd worden boven de / 10.— voor geneeskundig onderzoek en invulling van de vragenlijst”.

Uit die beide zinnen toch blijkt, dat de vragenlijst vooropgesteld wordt en het geargumenteerde rapport op de tweede plaats. De bedoeling van het Koninklijk besluit, waarbij die formulieren behooren, is echter blijkens art. 3 juist omgekeerd. Wat gevraagd wordt, is een beredeneerd rapport en daarnaast, om te voorkomen, dat iets vergeten zou worden, invulling van een deel der vragen van een vragenlijst. Wij meenden, dat het schrijven van een beredeneerd rapport een meer „arts-waardig” werk was dan het invullen van een vragenlijst.

Naast een behoorlijk beredeneerd rapport de volledige invulling van die lange vragenlijst te eischen zou een dwaasheid zijn. Als alle rapporten voldeden aan de eischen, die het geval stelt, zou een vragenlijst zelfs geheel overbodig zijn. Er komen echter helaas nog al eens onvoldoende rapporten in. Het bestuur der Rijksverzekeringsbank verzocht nu voor alle gevallen beantwoording van een aantal, daartoe vetgedrukte vragen uit de vragenlijst volgens het bekende groote keuringsformulier. Dit was een nog eerbiedwaardig aantal en zonder twijfel in vele gevallen te veel, al ware het alleen maar, omdat daaronder ook vragen behooren, die ook in het rapport reeds beantwoord moeten worden. Daarom is thans bepaald, dat de niet onderaan bldz. 1 van de vragenlijst gewijzigd zal worden als volgt:

„Kennismeming van de vetgedrukte vragen in deze vragenlijst wordt dringend aanbevolen met het oog op het gevaar, waaraan ook de meest nauwgezette onderzoeker blootstaat, dat iets wordt over het hoofd gezien, dat hem voor de beoordeling van den toestand van den onderzochte voor het doel, waarvoor het onderzoek wordt ingesteld, van belang voorkomt”.

Als zulk een geheugenhulp zal men het nut van een vragenlijst wel niet betwisten en is het nauwkeurig raadplegen er van dringend aan te bevelen, maar dit zal dan met het beantwoorden van een enkele vraag, die men mocht hebben over het hoofd gezien, niet zooveel werk eischen, dat dubbele betaling daarvoor in aanmerking zou komen.